

ONTVANGEN 31 MRT 2009

'Quicksan natuurtoets Bovenheigraaf, Wezep'

*Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden
in het kader van natuurwet- en regelgeving*

COLOFON

Titel. 'Quickscan natuurtoets Bovenheigraaf, Wezep'

Subtitel. Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving

Status. Eindrapport

Projectcode. 09033

Datum. 26 maart 2009

Auteur. Ing. M.G. Hoksberg

Veldonderzoek. Ing. M. Bunskoek

Eindredactie. Ing. P.M. van den Brandhof

Opdrachtgever. Prins Project BV

Contactpersoon. Dhr. M. Kanis

EcoGroen Advies BV
Postbus 625
8000 AP Zwolle

T: 038 423 64 64

F: 038 423 64 65

I: www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2009)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Hoksberg, M.G. (2009). 'Quickscan natuurtoets Bovenheigraaf, Wezep'; Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 09-033. EcoGroen Advies. Zwolle.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting en conclusies

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doelstelling	1
1.2	Situatie	1
1.3	Algemene opzet en werkwijze	2
2	Gebiedsgericht natuurbeleid	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Natuurbeschermingswet 1998	3
2.3	Nota Ruimte	4
3	Flora en fauna van het onderzoeksgebied	6
3.1	Methode	6
3.2	Flora	6
3.3	Zoogdieren	6
3.4	Broedvogels	7
3.5	Amfibieën, reptielen en vissen	8
3.6	Ongewervelden	8
4	Geraadpleegde bronnen	10

Bijlagen

I	Wettelijk kader
---	-----------------

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Prins Project BV (contactpersoon dhr. M. Kanis) heeft EcoGroen Advies BV een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de beoogde sloop en nieuwbouw aan de Bovenheigraaf te Wezep (Gemeente Oldebroek). De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet en vigerend gebiedsgericht natuurbeleid.

Het onderzoek is gebaseerd op één veldbezoek uitgevoerd op 4 februari 2009 en een inventarisatie van bekende verspreidingsgegevens.

Gebiedsgericht natuurbeleid

Op basis van de aard van de ruimtelijke ingrepen kan geconcludeerd worden dat deze geen negatieve effecten hebben op de in de omgeving aanwezige Habitatrichtlijngebieden, Vogelrichtlijngebieden, EHS-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten.

Aangetroffen en te verwachten soorten

De onderzoekslocatie bevindt zich aan de Bovenheigraaf in het bebouwde kom van Wezep. De locatie bestaat uit een graslandje met daarop een schuur en een fruitboompje. De locatie is aan de zuidzijde begrensd door een rij jonge bomen langs de Bovenheigraaf. Men is voornemens de schuur te slopen en hiervoor in de plaats zal nieuwbouw worden gerealiseerd.

Uit de natuurtoets komen de volgende zaken naar voren:

- Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen worden uitgesloten in de aanwezige schuur en bomen. De voorgenomen plannen hebben geen nadelige gevolgen op vlieg- en/ of jachtroutes en foeragerende vleermuizen;
- Op de planlocatie zijn vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde zoogdiersoorten aangetoond of te verwachten;
- Aan de rand van het plangebied worden uitsluitend algemene broedvogelsoorten van (agrarische) bebouwing, bos en struweel verwacht, vaste verblijfplaatsen van ontheffingsplichtige broedvogels zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht;
- Een laag beschermde amfibieënsoort als Gewone pad is beperkt overwinterend te verwachten;
- Er zijn geen reptielen of beschermde flora, ongewervelden en vissen aangetoond of te verwachten.

Ontheffing en compenserende en mitigerende maatregelen

- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering op te starten in de periode voor 15 maart en na 15 juli. Overigens wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum; Als in de periode tussen 15 juli en 15 november gestart wordt met de werkzaamheden is het van belang om na te gaan of bewoonde nesten van Houtduif aanwezig zijn in de invloedssfeer van de plannen. De Houtduif kan namelijk broeden tot half november;
- Voor de beschermde 'algemene soorten' uit de groep van kleine zoogdieren en amfibieën geldt automatisch een vrijstelling van de verbodsartikelen 8, 9, 11 en 12 uit de Flora- en faunawet en is het aanvragen van een ontheffing niet noodzakelijk.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Prins Project BV (contactpersoon de heer M. Kanis) heeft EcoGroen Advies BV een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de beoogde sloop en nieuwbouw op een inbreidingslocatie in Wezep (Gemeente Oldebroek)

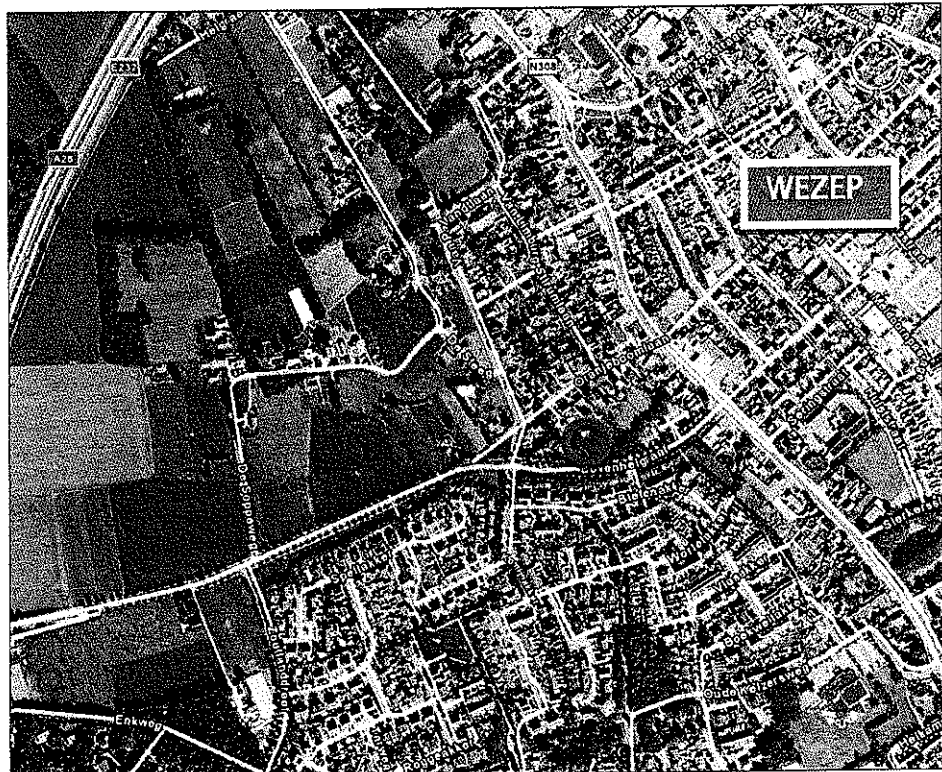
In verband met de op 1 april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet en de geldende regelgeving in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, is het noodzakelijk om vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen en andere activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats.

In het voorliggende onderzoek worden de mogelijke consequenties in beeld gebracht van de beoogde werkzaamheden en vindt toetsing plaats aan de Flora- en faunawet en vigerend gebiedsgericht natuurbeleid.

1.2 Situatie

De planlocatie is gelegen aan de Bovenheigraaf binnen de bebouwde kom van Wezep (zie onderstaande figuur 1). De locatie bestaat uit een grasland met daarop een enkelwandige stenen schuur die voor opslag en als werkruimte in gebruik is. In de uiterste noordwestzijde bevindt zich een verruigd overhoekje. Ook staat er in het westelijk deel een dood fruitboompje.

De voorgenomen ingreep bestaat uit het slopen van de schuur en de realisatie van zeven nieuwbouwwoningen. Behalve het fruitboompje hoeven er geen bomen verwijderd te worden.

Figuur 1: Kaart met de situering van het plangebied binnen de bebouwde kom van Wezep (Bron kaartondergrond: Google Earth, 2009).

1.3 Algemene opzet en werkwijze

Voorliggende quickscan is gebaseerd op één locatiebezoek op 4 februari 2009, beschikbare gebiedskennis, verspreidingsgegevens (zie Geraadpleegde bronnen) en bekende ecologische principes.

Om inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden en beperkingen met betrekking tot de beoogde ruimtelijke ingreep in het plangebied, zijn twee sporen gevolgd:

- Ten eerste is in kaart gebracht welk gebiedsgericht beleid uitwerking heeft in het gebied (hoofdstuk 2);
- Ten tweede is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten in het gebied voorkomen of kunnen voorkomen (hoofdstuk 3).

Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde soorten en welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) en compenserende maatregelen nodig zijn om eventueel tot een ontheffingsverlening in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet te kunnen komen.

2 GEBIEDSGERICHT NATUURBELEID

2.1 Inleiding

In het kader van dit onderzoek wordt, naast de aanwezigheid van beschermde soorten aandacht besteed aan gebieden met een beschermingsstatus. De volgende wet- en regelgeving is daarbij van belang:

- Natuurbeschermingswet, waarin o.a. opgenomen de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- Nota Ruimte, in streekplannen uitgewerkt voor bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) ganzenfoeragegebied en weidevogelgebied

De beschermingsregimes hebben tot doel de natuurwaarden in de betreffende gebieden veilig te stellen. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke ingrepen buiten de begrenzing van deze gebieden getoetst te worden op mogelijke schadelijke uitstralende effecten.

In de onderstaande paragrafen wordt kort ingegaan op de eventuele effecten die de geplande werkzaamheden kunnen hebben op nabijgelegen gebieden met een beschermingsstatus.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998

In de Natuurbeschermingswet 1998 is de bescherming geregeld van Habitat- en Vogelrichtlijngebieden - tezamen 'Natura 2000-gebieden' genoemd - en Beschermde Natuurmonumenten.

De beschermde waarden van een Natura 2000-gebied worden uitgedrukt in de vorm van instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen, vogels en/ of andere soorten. Plannen of projecten in, of in de nabijheid van, een Natura 2000-gebied die de kwaliteit van de instandhoudingsdoelstellingen kunnen verslechteren of een storend effect kunnen hebben op soorten, moeten getoetst worden op hun gevolgen voor het gebied.

Natura 2000-gebied 'Veluwe'

Natura 2000-gebied 'Veluwe' kwalificeert zich zowel onder de Vogel- als Habitatrichtlijn. De Veluwe is gelegen ten zuidoosten van de planlocatie op een afstand van ruim 850 meter. Tussen het plangebied en de Veluwe ligt een stuk bebouwde kom met bijbehorende infrastructuur.

Habitatrichtlijngebied

Onder de Habitatrichtlijn is de 'Veluwe' aangemeld voor diverse habitattypen (zie tabel 1, volgende pagina). Daarnaast zijn voor meerdere diersoorten instandhoudingsdoelstellingen opgesteld, te weten: Vliegend hert, Beekprik, Rivierdonderpad, Gevlekte witsnuitlibel, Meervleermuis, Kamsalamander en Drijvende waterweegbree.

Geen van de genoemde soorten en habitattypen is aangetroffen in het plangebied. Gezien de habitateisen van genoemde soorten en habitattypen, de ligging en de terreingesteldheid van het plangebied zijn deze binnen en nabij het plangebied ook niet te verwachten.

Tabel 1: Habitattypen waarvoor de 'Veluwe' is aangemeld (Min van LNV 2009).

Code	Habitatype	Code	Habitatype
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	H6230	Heischrale graslanden
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	H6410	Blauwgraslanden
H2330	Zandverstuivingen	H7110B	Actieve hoogvenen
H3130	Zwakgebufferde vennen	H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen
H3160	Zure vennen	H9120	Beuken-eikenbossen met hulst
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten	H9190	Oude eikenbossen
H4010	Vochtige heiden	H91E0	Vochtige alluviale bossen
H4030	Droge heiden	H9160A	Eiken-haagbeukbossen
H5130	Jeneverbesstruwelen		

Vogelrichtlijngebied

Als Vogelrichtlijngebied is de 'Veluwe' aangewezen voor tien broedvogelsoorten (Wespendief, Nachtzwaluw, IJsvogel, Draaihals, Zwarte specht, Boomleeuwerik, Duinpieper, Roodborsttapuit, Tapuit en Grauwe klauwier). Gezien de terreingesteldheid (graslandje in bebouwde kom met bebouwing) is het plangebied niet van waarde voor genoemde soorten.

Het plangebied heeft geen ecologische relatie met de Veluwe. Storende effecten van de werkzaamheden ten behoeve van de sloop en nieuwbouw hebben daarnaast een beperkte reikwijdte en zullen niet tot aan de Veluwe reiken. Mede om deze reden wordt geconcludeerd dat de voorgenomen plannen geen effecten zullen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Veluwe.

Beschermde Natuurmonument

Het dichtstbijzijnde Beschermde Natuurmonument ligt op 8,5 kilometer. Het betreft de buitenplaats Vosbergen net buiten Heerde. In de nabijheid van het plangebied bevinden zich geen Beschermde Natuurmonumenten. Negatieve effecten op Beschermde Natuurmonumenten zijn gezien de aard en afstand van de beoogde plannen niet te verwachten.

2.3 Nota Ruimte

De Nota Ruimte is één van de nota's waarin de visie van het Rijk over natuur en landelijk gebied is vastgelegd. De nota richt zich op het behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden. Vanuit deze doelstelling is ondermeer de Ecologische Hoofdstructuur, ganzenfoeragegebied en weidevogelgebied aangewezen.

De Nota Ruimte is een zogeheten planologische kernbeslissing (PKB). Het Rijk verwacht dat provincies en gemeenten de Nota laten doorwerken in hun ruimtelijke plannen, zoals het streekplan en het bestemmingsplan.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Door het Rijk en provincies is een beleidskader opgesteld met de spelregels die gelden bij ingrepen binnen de EHS. In dit beleidskader is aangegeven dat ingrepen met significante negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS alleen onder voorwaarden worden toegestaan. In dit kader moet allereerst in beeld worden gebracht wat de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS in het plangebied zijn. Provincies hebben het rijksbeleid doorvertaald in het provinciaal beleid.

Binnen de Ecologische Hoofdstructuur geldt de 'Nee, tenzij'-benadering. Dit houdt in dat bestemmingsplanwijzigingen niet mogelijk zijn als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen

reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang

In de provincie Gelderland bestaat de EHS uit drie onderdelen; EHS-Natuur EHS-verweving en ecologische verbindingzones. Soorten die zijn gebonden aan grotere natuurgebieden vinden vooral een plek in EHS-natuur. EHS-verweving is van belang voor soorten die in gebieden leven waarin natuurelementen verweven zijn met agrarisch gebruik van het landschap. Met de ecologische verbindingzones neemt de versnippering van de natuur af en ontstaan meer migratiemogelijkheden voor planten en dieren.

De afstand naar het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als EHS bedraagt ruim 850 meter. Het betreft hier de zuidwestrand van het bosgebied van de Veluwe. Tussen het plangebied en de Veluwe ligt een stuk bebouwde kom met bijbehorende infrastructuur. Gezien de afstand, tussenliggende barrières als de bebouwing en infrastructuur en de beperkte aard van de voorgenomen ingreep worden geen negatieve effecten op de EHS verwacht.

Natuur buiten de EHS

Het plangebied heeft geen betekenis als 'weidevogelgebied' of 'ganzenoerageergebied'. Dergelijke gebieden liggen ook niet in de directe omgeving.

Op basis van de aard van de ingreep kan worden geconcludeerd dat aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden van de EHS en gebieden met belangrijke natuurwaarden buiten de EHS niet aan de orde is.

3 FLORA EN FAUNA VAN HET ONDERZOEKSGBIED

3.1 Methode

Op 4 februari 2009 is een veldbezoek aan het plangebied gebracht. Tijdens het bezoek is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet (FFW) en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten (tabel 2 en 3) die ontheffingsplichtig zijn. Voor zover mogelijk zijn de volgende soortgroepen geïnventariseerd: hogere planten, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden. Daarnaast is op basis van de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie 'geraadpleegde bronnen') en 'expert judgement', een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten.

In dit hoofdstuk worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het plangebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten. De relevante soorten worden in de onderstaande tekst kort toegelicht.

3.2 Flora

Het kilometerhok waarin het plangebied is gelegen (X196/Y497) is op vaatplanten goed onderzocht (Natuurloket, maart 2009). Er zijn geen beschermde soorten of soorten van de Rode lijst bekend.

Gezien het tijdstip van het veldbezoek (winter) waren (beschermde) vaatplanten moeilijk vast te stellen. Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen worden echter geen (zwaarder) beschermde soorten verwacht in het plangebied.

Op de planlocatie zijn slechts algemene en niet-beschermde plantensoorten aangetroffen. Te noemen zijn ruigtekruiden als Bijvoet, Melganzenvoet, Doornappel en Akkerdistel; diverse grassoorten en Scherpe boterbloem. Langs de Bovenheigraaf staan Hazelaars en Zomereiken en er staat een dood fruitboompje in het weiland.

Het aanvragen van een ontheffing annex art. 75 Flora- en faunawet is voor flora niet noodzakelijk.

3.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd.

Potentiële vaste verblijfplaatsen

Strikte bescherming gaat uit naar verblijfplaatsen van vleermuizen. Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere ruimten in bomen, huizen, kelders, etc.

In de te slopen schuur bevinden zich geen voor vleermuizen bereikbare ruimten die in gebruik kunnen zijn als verblijfplaats. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan loszittend dakbeschoot en losse dakpannen.

Potentiële vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde structuren om van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden te trekken. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (b.v. rijen woningen en singels) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en kunnen zodoende beschermd zijn.

Binnen het plangebied worden geen lijnvormige structuren verwijderd die van 'onmisbaar' belang kunnen zijn als vliegroute voor vleermuizen. De bomen langs de Bovenheigraaf blijven ongemoeid en de plannen geven daarom geen aanleiding schade te veronderstellen aan de migratiemogelijkheden van vleermuizen.

Foerageergebieden

Foeragegebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie. Dit is in deze situatie niet het geval, omdat het plangebied gezien de geringe omvang niet onmisbaar is en in zowel de huidige als toekomstige situatie geschikt is als foeragegebied voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

Er is een aantal vaste verblijfplaatsen van laag beschermde zoogdiersoorten te verwachten c.q. vastgesteld, namelijk Rosse woelmuis, Bosmuis en Huisspitsmuis. Daarnaast kunnen de niet beschermde Huismuis en Bruine rat in het plangebied worden verwacht.

Andere juridisch zwaarder beschermde, ontheffingsplichtige soorten (bijv. Das, Steenmarter en Eekhoorn) zijn gezien de terreingesteldheid, de ligging in de bebouwde kom en de afwezigheid van sporen als nesten, uitwerpselen en vraatsporen niet te verwachten in het plangebied.

Omdat het 'algemene soorten' betreft die vallen onder een laag beschermingsregime (FFW tabel 1), geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen 9 en 11 van de Flora en faunawet en is geen ontheffing annex artikel 75 nodig. Ook schadebeperkende maatregelen zijn voor aanwezige laag-beschermde zoogdieren niet noodzakelijk.

3.4 Broedvogels

Aangezien slechts één veldbezoek is uitgevoerd, dat bovendien buiten het broedseizoen plaatsvond, kan slechts een inschatting gemaakt worden van de te verwachten broedvogelsamenstelling.

Jaarrond ontheffingsplichtige broedvogels

Door het Ministerie van LNV is de 'Handreiking Flora- en faunawet' opgesteld, waarin is aangegeven van welke vogelsoorten de nestplaatsen en hun functionele omgeving jaarrond beschermd zijn. Voor schade aan of het verstoren van nestplaatsen en/of de functionele omgeving van deze soorten is het noodzakelijk om een ontheffing annex artikel 75C van de Flora en faunawet aan te vragen. Het betreft in functie zijnde nesten van een aantal regelmatig voorkomende broedvogels als Bosuil, Steenuil, Kerkuil, Ransuil, Groene specht, Zwarte specht, Grote bonte specht en nesten van in bomen broedende roofvogelsoorten. Een verdere aanvulling op deze lijst wordt momenteel overwogen voor diverse andere soorten.

Tijdens het veldonderzoek is specifiek gelet op aanwijzingen voor de aanwezigheid van broedlocaties van vogels met een jaarrond vaste verblijfplaats. In de schuur is gezocht naar aanwijzingen voor verblijfplaatsen van uilen, maar die zijn niet aangetroffen. De in en langs het plangebied aanwezige bomen zijn te jong om nesten van andere ontheffingsplichtige broedvogels te herbergen.

Overige soorten

In de schuur zijn geen vogelnesten aangetroffen; maar soorten als Houtduif en Merel zouden hier wel kunnen broeden. Met name het afdak aan de zijkant van de schuur is gemakkelijk toegankelijk.

In de bomen en struiken langs de Bovenheigraaf kunnen algemene vogelsoorten als Winterkoning en Heggenmus tot broeden komen. Deze bomen en struiken blijven echter gehandhaafd. De fruitboom in het weiland is dood en niet geschikt voor vogels om

in te nestelen

Het is veelal niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor verbodsbepalingen die gelden voor broedvogels. Er mogen daarom geen activiteiten worden ondernomen op locaties waar nesten of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van de vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels te worden gestart. Voor de meeste soorten kan de periode tussen 15 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar. In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

Als in de periode tussen 15 juli en 15 november gestart wordt met de werkzaamheden is het van belang om na te gaan of bewoonde nesten van Houtduif aanwezig zijn in de invloedssfeer van de plannen. Houtduif kan namelijk broeden tot half november.

3.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Amfibieën

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Voortplanting van amfibieën kan daarmee worden uitgesloten. Het ruige overhoekje in de noordwesthoek is beperkt geschikt als overwinteringsbiotoop voor bijvoorbeeld de laag beschermde Gewone pad (FFW tabel 1).

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kan deze soort geschaad worden bij uitvoering gedurende het winterhalfjaar. Omdat voor 'algemene soorten' echter automatisch een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen 9, 11 en 12 uit de Flora- en faunawet is geen ontheffing annex artikel 75 nodig.

Geschikt leefgebied voor strikt beschermde soorten als Poelkikker, Heikikker, Rugstreeppad en Kamsalamander (allen FFW tabel 3) ontbreekt. Gezien de bekende verspreidingsgegevens worden deze soorten niet (overwinterend) verwacht in het plangebied.

Reptielen

Er zijn geen reptielen aangetroffen in het plangebied. Gezien de terreingesteldheid zijn deze ook niet te verwachten.

Vissen

Vanwege de afwezigheid van permanent oppervlaktewater in het plangebied kan het voorkomen van vissen worden uitgesloten.

3.6 Ongewervelden

Dagvlinders en libellen

Het moment van het veldbezoek - buiten het voortplantingsseizoen van dagvlinders en libellen - was niet geschikt om deze soortgroepen te inventariseren. Beschermde vlinder- en libellensoorten zijn echter voor hun voortplanting gebonden aan zeer specifieke habitats. Wegens het ontbreken van dergelijke habitats worden in het plangebied geen beschermde soorten verwacht.

Mieren

In het plangebied zijn geen nestkoepels van beschermde mierensoorten aangetroffen. Beschermde mierensoorten zijn voornamelijk gebonden aan droge, open (naald)bossen en heideterreinen. Beide biotopen ontbreken in het plangebied.

Kevers

In Nederland komen/ kwamen vijf beschermde keversoorten voor. Juchtleerkever en Heldenbok zijn al sinds de jaren '70 niet meer in Nederland waargenomen (Huijbregts).

2003). Drie beschermde keversoorten komen nog wel voor in Nederland (Vliegend hert, Brede geelgerande waterroofkever en Gestreepte waterroofkever), maar komen wegens het ontbreken van geschikt biotoop niet voor in het plangebied. Ook de aanwezigheid van Vliegend hert kan worden uitgesloten, aangezien er geen geschikte bouselementen in het plangebied aanwezig zijn

4 GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Broekhuizen S. B. Hoekstra V. van Laar C. Smeenk & J. B. M. Thissen (1992) Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht
- Dienst Landelijk Gebied (2008) Aanpassing m.b.t. vogels in Handreiking Flora- en faunawet (concept)
- Huijbregts H. (2003) Beschermd kevers in Nederland (Coleoptera)
- Lange R., R. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek (2003) Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten Utrecht
- Limpens H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997) Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging Utrecht
- Ministerie van LNV (2004) Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727 houdende vaststelling van Rode Lijsten flora en fauna
- Ministerie van LNV (2008) Natura 2000-gebieden (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000)
- Natuurloket (www.natuurloket.nl)
- Nöllert A. & C. Nöllert (1992) Amfibieëngids van Europa
- Provincie Gelderland (www.prv.gelderland.nl: Atlas Groen Gelderland)
- RAVON, Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland. (www.ravon.nl)
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (1996) Broedvogels inventariseren in proefvlakken. Handleiding Broedvogel Monitoring (BMP). SOVON, Beek-Ubbergen
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002) Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 tot 2000. - Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis. KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey-Nederland. Leiden
- Sparreboom M. (red.) (1981) De amfibieën en reptielen van Nederland, België en Luxemburg
- www.waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland)

BIJLAGEN

BIJLAGE I: WETTELIJK KADER

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Met de Flora- en faunawet (Ff-wet) is beoogd een geïntegreerd soortenbeschermingsregime te creëren dat voldoet aan de internationale verplichtingen. Doordat het verkrijgen van ontheffing en vrijstelling slechts mogelijk was onder bepaalde voorwaarden, werd de Flora- en faunawet na de inwerkingtreding al snel als belemmerend ervaren in het maatschappelijke verkeer.

De belemmerende factoren werden met name veroorzaakt door het afwegingskader, dat ook voor zeer algemeen voorkomende soorten gold als b.v. Mol, Veldmuis, Bosmuis en Konijn. Dit zorgde voor onnodige belemmeringen van werkzaamheden en veel administratieve lastendruk.

Vanaf 23 februari 2005 is een wetwijziging van kracht geworden waarbij de mogelijkheden verruimd zijn voor het verlenen van ontheffing/vrijstelling van de verbodsbepalingen in het kader van de Ff-wet. Dit geldt met name voor de algemeen voorkomende soorten.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Ff-wet:

- 1) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren* met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- 2) Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- 3) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- 4) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
- 5) Een aantal ongewervelden (o.a. insecten, libellen en kevers) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Verbodsbepalingen

De Ff-wet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8 van de Ff-wet. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12 (zie kader). In hoeverre de verbodsbepalingen van toepassing zijn is afhankelijk van het beschermingsregime waartoe de soort behoort.

Algemene verbodsbepalingen voor beschermde inheemse soorten dieren en planten, Flora- en faunawet, artikelen 8 t/m 12.

Art. 8:	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Art. 9:	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Art. 10:	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Art. 11:	Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Art. 12:	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Drie beschermingsregimes planten- en diersoorten

Met ingang van het wijzigingsbesluit artikel 75 zijn drie verschillende beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. In alle gevallen is onverminderd de zorgplicht van toepassing:

'Ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, is verplicht dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of na te laten.'

Tabel 1 'Algemene soorten'

Onder deze groep vallen o a alle algemeen voorkomende beschermde zoogdieren, amfibieën en vaatplanten (in totaal 43 soorten) Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling voor deze soorten voor overtreding van de artikelen 8 t/m 12 van de Ff-wet en hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Tabel 2 'Overige soorten (gedragscode)'

Onder deze groep vallen een aantal minder algemene soorten (in totaal 101) en vogels Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling voor deze soorten voor overtreding van de artikelen 8 t/m 12 van de Ff-wet mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een gedragscode De gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring door de minister van LNV De gedragscode geeft richtlijnen aan om schade aan de soort te voorkomen of te minimaliseren (Artikel 16c wijzigingsbesluit)

Voorheen was nooit vrijstelling mogelijk voor van nature voorkomende vogelsoorten Nu kan alleen vrijstelling verkregen worden indien:

- sprake is van belang a) t/m d);
- sprake is van onopzettelijk verstoren (artikel 10) in geval van bij de wet genoemde belangen en er geen wezenlijke invloed (significante effecten) is;
- In geval van belang g) behalve in de periode 15 maart-15 juli

Tabel 3 'Soorten van Bijlage I AMvB Artikel 75 / soorten van Habitatrichtlijn Bijlage IV'

Onder de eerste groep vallen met name soorten die een kwetsbare status hebben (in totaal 37 soorten) en vogels (in geval niet gewerkt wordt met een gedragscode) Ze hebben een vergelijkbare bescherming als soorten van Habitatrichtlijn Bijlage IV Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling is voor deze soorten ontheffing van de artikelen 8 t/m 12 van de Ff-wet altijd noodzakelijk. De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

- 1 er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹;
- 2 er is geen alternatief;
- 3 de activiteiten doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort

De laatste twee criteria worden in het wijzigingsbesluit samengevat als 'zorgvuldig handelen', waarbij elke vorm van schade aan de soort voorkomen moet worden Aan alle drie criteria moet gelijktijdig voldaan worden.

Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik, is het niet mogelijk voor artikel 10 van de Ff-wet een ontheffing te verkrijgen Voor de artikelen 8, 9, 11 en 12 geldt wel een vrijstelling mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode

Rode lijsten

De Minister van LNV heeft ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd². Voor Rode lijstsoorten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden Vanaf dat moment heeft Nederland de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving verankerd Nederland zal aan de hand van een vergunningstelsel de zorgvuldige afweging waarborgen rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV Daarnaast worden tegenwoordig voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen beheerplannen opgesteld.

In deze samenvatting zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Voor een volledig begrip wordt verwezen naar de oorspronkelijke wetsteksten (www.minlnv.nl 'Onderwerpen Natuur'). Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

¹ a) de bepalingen inzake de gemeenschappelijke markt en een vrij verkeer van goederen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap; b) de bescherming van flora en fauna; c) de veiligheid van het luchtverkeer; d) de volksgezondheid of openbare veiligheid; e) dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten; f) het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren; g) belangrijke overlast veroorzaakt door dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort; h) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en in de bosbouw; i) bestendig gebruik; j) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling

² Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRC/JZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna